

ZADÁNÍ BAKALÁ SKÉ PRÁCE

Název:	Detekce objektů v ptáčích hnízdech pomocí neuronových sítí
Student:	Jan Havlík
Vedoucí:	Ing. Josef Pavlásek, Ph.D.
Studijní program:	Informatika
Studijní obor:	Softwarové inženýrství
Katedra:	Katedra softwarového inženýrství
Platnost zadání:	Do konce letního semestru 2017/18

Pokyny pro vypracování

Navhněte a implementujte knihovnu umožňující zpracovávat data z kamery umístěné v hnízdě (ptačí budce) s cílem rozpoznat počet vajec v hnízdě. Pro rozpoznání použijte existující algoritmy umělé inteligence využívající data získaná ze serveru PtaciOnline.cz a další sv. nástroje projektu BirdObserver (athena.pef.czu.cz).

Postupujte v těchto krocích:

1. Provejte detailní specifikaci požadavku.
2. Seznámte se s projektem BirdObserver a strukturou dat na serveru PtaciOnline.cz.
3. Provejte analýzu a návrh knihovny.
4. Návrh implementujte, zdokumentujte a vhodným způsobem otestujte.
5. Knihovnu navrhněte a implementujte v jazyce Java tak, aby bylo možné ji formou závislostí (dependency) integrovat s ostatními nástroji projektu BirdObserver.

Seznam odborné literatury

Dodá vedoucí práce.

Ing. Michal Valenta, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Ing. Pavel Tvrďák, CSc.
d. kan

V Praze dne 12. ledna 2017

**FAKULTA
INFORMAČNÍCH
TECHNOLOGIÍ
ČVUT V PRAZE**

Bakalářská práce

Detekce objektů v ptačích hnízdech pomocí neuronových sítí

Jan Havlůj

Katedra softwarového inženýrství
Vedoucí práce: Ing. Josef Pavláček, Ph.D.

31. prosince 2017

Poděkování

Chtěl bych poděkovat vedoucímu mé bakalářské práce, panu Ing. Josefovi Pavláčkovi Ph.D. za jeho čas, ochotu a pomoc při vedení této práce. Děkuji svým rodičům a přítelkyni, kteří mi byli po celou dobu studia velkou oporou. V neposlední řadě bych chtěl poděkovat svým spolužákům, kteří mě při studiu nikdy neváhali podpořit.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předloženou práci vypracoval(a) samostatně a že jsem uvedl(a) veškeré použité informační zdroje v souladu s Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.

Beru na vědomí, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorského zákona, ve znění pozdějších předpisů. V souladu s ust. § 46 odst. 6 tohoto zákona tímto uděluji nevýhradní oprávnění (licenci) k užití této mojí práce, a to včetně všech počítačových programů, jež jsou její součástí či přílohou, a veškeré jejich dokumentace (dále souhrnně jen „Dílo“), a to všem osobám, které si přejí Dílo užít. Tyto osoby jsou oprávněny Dílo užít jakýmkoli způsobem, který nesnižuje hodnotu Díla, a za jakýmkoli účelem (včetně užití k výdělečným účelům). Toto oprávnění je časově, teritoriálně i množstevně neomezené. Každá osoba, která využije výše uvedenou licenci, se však zavazuje udělit ke každému dílu, které vznikne (byť jen zčásti) na základě Díla, úpravou Díla, spojením Díla s jiným dílem, zařazením Díla do díla souborného či zpracováním Díla (včetně překladu), licenci alespoň ve výše uvedeném rozsahu a zároveň zpřístupnit zdrojový kód takového díla alespoň srovnatelným způsobem a ve srovnatelném rozsahu, jako je zpřístupněn zdrojový kód Díla.

V Praze dne 31. prosince 2017

.....

České vysoké učení technické v Praze
Fakulta informačních technologií
© 2017 Jan Havlůj. Všechna práva vyhrazena.

Tato práce vznikla jako školní dílo na Českém vysokém učení technickém v Praze, Fakultě informačních technologií. Práce je chráněna právními předpisy a mezinárodními úmluvami o právu autorském a právech souvisejících s právem autorským. K jejímu užití, s výjimkou bezúplatných zákonných licencí a nad rámec oprávnění uvedených v Prohlášení na předchozí straně, je nezbytný souhlas autora.

0.0.1 Odkaz na tuto práci

Havlůj, Jan. *Detekce objektů v ptačích hnizdech pomocí neuronových sítí*. Bakalářská práce. Praha: České vysoké učení technické v Praze, Fakulta informačních technologií, 2017. Dostupný také z WWW: <https://github.com/havluj/bachelor_thesis>.

Abstrakt

Tato práce se zabývá návrhem a tvorbou softwarové knihovny pro detekci objektů v obrazu použitím neuronových sítí.

V první části jsme seznámeni s cílem práce a detailní specifikací požadavků. Druhá část se věnuje teorii počítačového vidění, strojového učení a neuronových sítí. Následně je na základě získaných teoretických znalostí a specifikace požadavků vypracována analýza možného řešení. Dle analýzy jsou navržena a implementována dvě řešení. První implementace se zaměřuje na detekci objektů, druhá na rozpoznávání a klasifikaci obrazu. V poslední části je vybráno efektivnější řešení, které je řádně ověřeno a otestováno.

Výsledkem je softwarová knihovna, která umožňuje automaticky rozpoznávat počet vajec v daném videu. Celý program je implementován v jazyce Java a je možné ho integrovat do projektu BirdObserver.

Klíčová slova neuronové sítě, počítačové vidění, detekce objektů, strojové učení, učení s učitelem, rozpoznávání obrazu, detekce vajec, ptačí hnízda, Java

---

Abstract

This thesis focuses on designing and creating a software library that is able to detect objects in an image by using neural networks.

In the first part of the thesis, goals are set technical parameters are specified. The second part discusses the theory behind computer vision, machine learning, and neural networks. Using the technical specification and acquired theoretical knowledge, a detailed analysis of a possible solution is presented. There are two implementations of the analysis. The first one is using object detection to meet it's goal, the second one image recognition. In the last part of the thesis, a more effective implementation is chosen, which is then properly tested and verified.

The result of this thesis is a software library that is able to automatically detect the number of eggs in a given video sequence. The entire solution is written in Java and is easily intergratable with the BirdObserver project.

Keywords neural networks, computer vision, object detection, machine learning, supervised learning, image recognition, egg detection, bird nests, Java

---

Obsah

Úvod	15
Struktura práce	15
1 Cíl práce	17
1.1 Nefunkční požadavky	17
1.2 Funkční požadavky	17
2 Rešerše	19
2.1 Počítačové vidění	19
2.2 Segmentace obrazu	19
2.3 Detekce objektů	19
2.4 Klasifikace obrazu	19
2.5 Neuronové sítě	19
2.6 Tensorflow	19
3 Analýza a návrh	21
3.1 Ptáci Online	21
3.2 Představení vstupních dat	21
3.3 Současný způsob zpracování dat	22
3.4 Nefunkční požadavky	23
3.5 Funkční požadavky	23
3.6 Návrh řešení	25
3.7 Volba technologií	26
3.8 Shrnutí kapitoly	27
4 Nástroje	29
4.1 Hromadné stažení dat	29
4.2 Příprava trénovacích a testovacích dat	29
4.3 Zpracování trénovacích a testovacích dat	29
5 Implementace detekování objektů	31
5.1 Příprava dat	31
5.2 Trénování neuronové sítě	31

5.3	Ověření funkčnosti	31
6	Implementace rozpoznávání obrazu	33
6.1	Příprava dat	33
6.2	Trénování neuronové sítě	33
6.3	Ověření funkčnosti	33
7	Volba řešení	35
7.1	Srovnání implementací	35
7.2	Exportování grafu	35
7.3	Implementace Java knihovny	35
8	Ověření implementace	37
	Závěr	39
	Literatura	41
A	Seznam použitých zkratek	43
B	Dokumentace API knihovny	45
B.1	Package org.cvut.havluja1.eggdetector	45
C	Použité programy	51
D	Obsah přiloženého CD	53

Seznam obrázků

3.1	Ukázka neupraveného snímku z ptačí budky.	22
3.2	Vejce nemusí být vždy viditelná.	22
3.3	Program určený ke klasifikaci obrazu.	25
3.4	Program určený k detekci objektů v obraze.	26

Seznam algoritmů

3.1 Prvotní návrh uživatelského rozhraní knihovny. 24

Úvod

Projekt Ptáci Online byl spuštěn Fakultou životního prostředí České zemědělské univerzity v Praze roku 2014 [1]. Hlavním cílem projektu je poskytnout vědecká data, ve formě videa z ptačích budek, široké veřejnosti [1]. Projekt se těší poměrně velké popularitě [2] a aktuálně spolupracuje s více než dvěma desítkami spolupracovníků. Mezi ně patří lidé z akademické sféry, soukromého sektoru, ale i z Ministerstva životního prostředí České republiky [1]. Vzhledem k množství pořízených záznamů, by bylo žádoucí informace extrahovat automaticky pomocí algoritmů umělé inteligence. Předmětem této práce je vytvořit algoritmus, který je schopný určit počet vajec v hnizdě v daném videozáznamu.

Existuje hned několik způsobů, jak naučit počítač „vidět“. Téměř vždy se musíme zaměřit na předzpracování obrazu, jeho vlastnosti a jeho segmentaci. Jako řešení pak můžeme zvolit různou sadu deterministických algoritmů, například pro detekci hran nebo na samotné klasifikování segmentovaného obrazu. Všechny tyto algoritmy mají však jednu společnou nevýhodu. Formálně popsat tvar nějakého objektu a vytvořit sadu pravidel, podle kterých poznáme, jestli se jedná o hledaný objekt, je velmi těžké. Světelné podmínky nemusí být ideální, objekty se mohou překrývat, mohou být různě barevné, vzdálené nebo otočené. Všechny tyto problémy znemožňují vytvoření perfektního algoritmu manuálně. Lepším řešením je manuálně vytvořit jeden algoritmus, který dokáže „vytrénovat“ druhý obecný algoritmus k vyřešení konkrétního problému. Za tímto účelem vznikly algoritmy inspirované přírodou, například umělé neuronové sítě inspirované lidským učením a mozkem nebo evoluční algoritmy inspirované evoluční teorií. V této práci se budeme soustředit na použití neuronových sítí pro vyřešení problémů počítačového vidění.

Struktura práce

Práce je rozdělena do 7 částí. První část obsahuje stanovení cílů a specifikaci funkčních i nefunkčních požadavků. Druhá část je teoretická. Diskutuje problematiku počítačového vidění, strojového učení a neuronových sítí. Třetí, analytická část, se zaměřuje na výběr vhodných technologií a postupů pro tvorbu implementace. Čtvrtou i pátou, praktickou část, tvoří dva různé způsoby implementace, jejich porovnání, otestování a validace. Na závěr vybereme efektivnější implementaci, dle které je vytvořena softwarová knihovna v jazyce Java.

Cíl práce

Cílem teoretické části práce je se seznámit s technologiemi a principy, které jsou dnes standardně používány k řešení problémů spjatých s počítačovým viděním a strojovým učením. Zaměříme se především na umělé neuronové sítě, jejich historii, současný vývoj a hlavně na principy jejich fungování. Na základě získaných teoretických znalostí je vypracována analýza řešení, která může být považována za výstup teoretické části. Cílem analýzy je jednak selekce vhodných principů a technologií pro implementaci řešení, ale i zpracování technických požadavků zároveň s popsáním současného stavu.

Cílem praktické části je implementovat řešení, které bude dostatečně rychlé a spolehlivé. Výstupem bude softwarová knihovna, která bude umožňovat rozpoznávat počet vajec v hnázde na jednotlivých snímcích i na sekvenčních videa. Součástí knihovny bude neuronová síť, která bude řešit samotnou detekci. Tento přístup umožní recyklaci výsledného programu s minimální modifikací pro řešení podobných problémů, jako například určení druhu ptáka, počtu mláďat nebo predaci hnázda.

Následující seznam funkčních a nefunkčních požadavků slouží k přesné definici požadavků na výsledný systém. Tento seznam byl vytvořen ve spolupráci s vedoucím práce.

1.1 Nefunkční požadavky

N1 Knihovna musí pracovat v reálném čase. Po zadání vstupních dat je výsledek očekáván maximálně v jednotkách sekund.

1.2 Funkční požadavky

F1 Systém bude distribuovaný formou Java knihovny v archivu JAR¹.

F2 Knihovna bude distribuována ve dvou verzích:

- JAR archiv obsahující jak přeložený zdrojový kód knihovny, tak i všechny závislosti², které jsou knihovnou vyžadovány.

¹Zkratka pro Java ARchive. „JAR je kompresní souborový formát, používaný platformou Java, založený na ZIP kompresi.“[3]

²Zdrojový kód může používat funkce poskytované jinými softwarovými knihovnami.

1. CÍL PRÁCE

- JAR archiv obsahující pouze přeložený zdrojový kód knihovny bez externích závislostí. Do archivu bude přibalen konfigurační soubor pro systém Maven[4] s definicí závislostí.

F3 Knihovna musí umět pracovat se strukturou dat na serveru <http://athena.pef.czu.cz/ptacionline/>.

F4 Knihovna musí umět určit počet vajec v hnízdě pro každy jednotlivý snímek.

F5 Knihovna musí umět určit počet vajec v hnízdě pro složku jako celek. Složka se skládá ze sekvence obázků, které reprezentují jednu videosekvenci.

F6 Snímky mohou být ve formátu JPEG³ a PNG⁴.

---

³Joint Photographic Experts Group.

⁴Portable Network Graphics.

Rešerše

2.1 Počítačové vidění

2.2 Segmentace obrazu

2.3 Detekce objektů

2.4 Klasifikace obrazu

jak funguje

2.5 Neuronové sítě

2.5.1 CNN

2.5.2 RCNN

2.6 Tensorflow

Text

Analýza a návrh

V této kapitole se zaměříme na strukturu projektu Ptáci Online, problémy spojené se současným způsobem sbírání dat, rozbor funkčních a nefunkčních požadavků, návrh řešení a výběr technologií. Na závěr budeme diskutovat dva různé způsoby řešení – jejich výhody a nevýhody.

3.1 Ptáci Online

„Cílem projektu je popularizovat ochranu ptáků v blízkosti lidských sídel, jejich hnízdění, včetně jeho monitoringu, s využitím speciálního technického zařízení tzv. „chytré ptačí budky“.“ [5]

Tyto „chytré ptačí budky“ slouží k monitorování hnízdícího ptactva. Každá budka obsahuje jednu nebo dvě kamery s nočním přísvitem. Ve vletové otvoru budky je umístěn pohybový senzor, který spustí natáčení kamér při detekci pohybu. Dále je do budky vestavěn venkovní a vnitřní teplotní senzor, mikrofon a senzor venkovního osvětlení, který reguluje funkci přísvitu kamér. Přenos nasbíraných dat z budky probíhá přes ethernetový PoE⁵ kabel. Tento kabel zajišťuje i napájení veškeré elektroniky uvnitř budky. [1] Jak vypadá záznam z budky je vidět na obr. 3.1.

3.2 Představení vstupních data

Ptačí budka vyprodukuje sekvenci videa pokaždé, když je v ní detekován pohyb. Kvůli energetické úspornosti kamer a množství přenášených dat mají tyto videa nižší snímkovou frekvenci⁶. Z takového videozáznamu lze extrahovat množinu jednotlivých snímků, které jako celek tvoří dané video. Snímky jsou ukládány do formátu PNG a zařazeny do složek, přičemž **jedna složka reprezentuje jeden videozáznam**.

Výsledná softwarová knihovna bude umět pracovat s jednotlivými složkami. Načte všechny snímky z dané složky a následně je zpracuje. Uživatel bude schopen získat informace o složce jako celku i jednotlivých snímcích.

---

⁵Power over Ethernet.

⁶Počet snímků za sekundu.

3. ANALÝZA A NÁVRH

Obrázek 3.1: Ukázka neupraveného snímku z ptačí budky.

(a) Vejce jsou zřetelně viditelná v čase 0:01.

(b) Vejce nejsou viditelná ve zbytku videa, jako je tomu např. v čase 0:14.

Obrázek 3.2: Vejce nemusí být vždy viditelná.

3.3 Současný způsob zpracování dat

Akademickí pracovníci potřebují nashromáždit velké množství dat, ale taková činnost je velmi časově náročná. Proto jsou na takovou práci najímáni brigádníci. Brigádníky je nutno nejprve zaškolit, aby věděli, co mají ve videích hledat. Poté sledují jedno video za druhým a získané informace zapisují do tabulek v Excelu. Tento způsob práce je drahý a časově náročný.

Jedna z informací, která nás může zajímat, je počet vajec v hnizdě. Brigádník musí video otevřít, shlédnout a najít část, kde jsou vejce zřetelně viditelná (viz obr. 3.2a). Poté vejce spočítá a výsledek zapíše do tabulky. Jelikož je nutné získat co nejvíce dat, brigádníci tento proces vykonávají co nejrychleji. To vede k chybám, např. chybně spočítaný počet vajec nebo zapsání výsledku na špatný řádek tabulky.

Je snahou vytvořit systémy, které by tyto úkoly mohly provádět automaticky. Příkladem takového systému je například práce od Pavla Šumy, který se snaží automaticky zjistit počet mláďat v hnizdě [6]. Dalším příkladem je i tato práce.

3.4 Nefunkční požadavky

3.4.1 N1

Knihovna musí pracovat v reálném čase. Po zadání vstupních dat je výsledek očekáván maximálně v jednotkách sekund.

Z vlastnosti neuronových sítí vyplývá, že tento požadavek nebude problém splnit. Samotný průchod snímku grafem, resp. průchod snímku neuronovou sítí není příliš časově náročný. Nutnou podmínkou však je dostupný soubor obsahující popis struktury neuronové sítě. Trénování, nebo-li hledání optimální struktury neuronové sítě je velmi výpočetně náročná činnost, která musí být dokončena **před** použitím knihovny.

3.5 Funkční požadavky

3.5.1 F1

Systém bude distribuovaný formou Java knihovny v archivu JAR.

Neuronové sítě můžeme naprogramovat v libovolném programovacím jazyce. Tato podmínka může být tedy bez problému splněna. Výsledná softwarová knihovna pro detekci počtu vajec v hnizdě bude implementována v jazyce Java.

3.5.2 F2

Knihovna bude distribuována ve dvou verzích:

- *JAR archiv obsahující jak přeložený zdrojový kód knihovny, tak i všechny závislosti, které jsou knihovnou vyžadovány.*
- *JAR archiv obsahující pouze přeložený zdrojový kód knihovny bez externích závislostí. Do archivu bude přibalen konfigurační soubor pro systém Maven[4] s definicí závislostí.*

Distribuci přeloženého zdrojového kódu vyřešíme pomocí nástroje pro správu, řízení a automatizaci buildů aplikací. Maven je pro nás nejhodnější volba, vzhledem k druhé části podmínky – Do archivu bude přibalen konfigurační soubor pro systém Maven s definicí závislostí.

3.5.3 F3

Knihovna musí umět pracovat se strukturou dat na serveru <http://athena.pef.czu.cz/ptacionline/>.

Knihovna bude schopna pracovat se strukturou dat popsanou v kapitole 3.2. Uživateli bude schopen interagovat s knihovnou, která bude reflektovat strukturu dat projektu:

3. ANALÝZA A NÁVRH

Algoritmus 3.1: Prvotní návrh uživatelského rozhraní knihovny.

```
1 // Inicializujeme EggDetector. Knihovna se připraví pro
2 // zpracování sekvencí.
3 EggDetector eggDetector = new EggDetector();
4
5 // EggDetectoru předáme absolutní cestu k složce, kterou
6 // chceme vyhodnotit. EggDetector nám vrátí třídu
7 // SequenceClassifier, která obsahuje veškeré informace
8 // k dané složce.
9 SequenceClassifier sequenceClassifier = eggDetector.evaluate(new File("image_dir"));
10
11 // Zjistíme finální počet vajec v hnízdě pro danou složku.
12 System.out.println("final count: " + sequenceClassifier.getFinalCount());
13
14 // Můžeme zjistit počet vajec v jednotlivých snímcích.
15 System.out.println("individual scores: " + sequenceClassifier.getIndividualCounts());
16
17 // Ukončíme EggDetector - uvolníme informace o neuronové
18 // sítě z paměti. Instance EggDetectoru se stane nepoužitelná.
19 eggDetector.closeSession();
```

3.5.4 F4

Knihovna musí umět určit počet vajec v hnízdě pro každý jednotlivý snímek.

Výsledná knihovna bude uživateli umět poskytnout informace o jednotlivých snímcích – viz algoritmus 3.1.

3.5.5 F5

Knihovna musí umět určit počet vajec v hnízdě pro složku jako celek. Složka se skládá ze sekvence obázků, které reprezentují jednu videosekvenci.

Výsledná knihovna bude uživateli umět poskytnout informace o složce jako celku – viz algoritmus 3.1.

3.5.6 F6

Snímky mohou být ve formátu JPEG a PNG.

Pro zpracování snímků použijeme standartně dostupné třídy pro práci s grafikou v programovacím jazyce Java. Konkrétně `BufferedImage` a `Graphics2D` nám umožní zpracovat oba dva formáty – JPEG i PNG.

Obrázek 3.3: Program určený ke klasifikaci obrazu.

Zdroj: dokumentace softwarové knihovny TensorFlow [7].

3.6 Návrh řešení

Jádro implementace bude tvořit neuronová síť, která bude vytvořena metodou „učení s učitelem“⁷. Tvorba implementace se bude skládat ze čtyř částí:

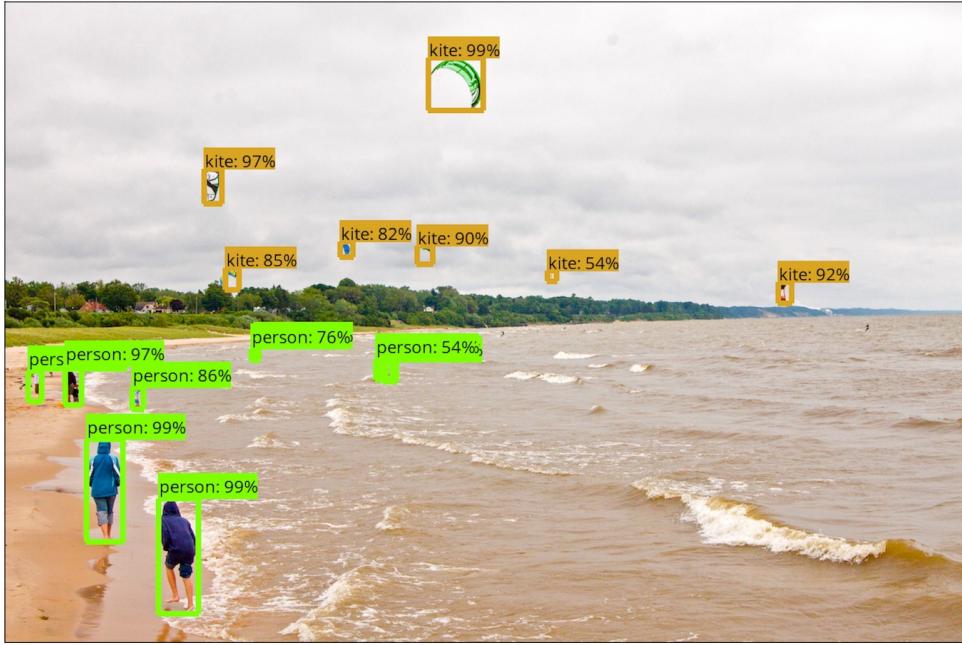
- Příprava trénovacích a testovacích dat.
- Trénování neuronové sítě.
- „Konzumace“ vytrénované neuronové sítě knihovnou, která je výsledkem této práce.
- Ověření funkčnosti.

Existuje několik způsobů, jak neuronovou síť vytrénovat. Prvním možným řešením je neuronová síť určená ke klasifikaci celého obrazu. Typickým vstupem je snímek, ve kterém je objekt, který chceme rozpoznat, nejvýraznější. Pokročilejší typ této sítě je schopný popsat komplexnější scény, jako například „Dva lidé na pláži.“. Ukázka takového programu je vidět na obrázku 3.3. V našem případě bychom klasifikovali počet vajec v hnizdě, kde by jednotlivé výsledky reprezentovali počet vajec na daném snímku. Tzn. výstupem takové neuronové sítě by byla jedna z předem daných kategorií, o které si s největší pravděpodobností myslíme, že popisuje, co je na daném snímku. Každá kategorie by reprezentovala jiný počet vajec v hnizdě, například kategorie 0, kategorie 1, atd.

Druhým možným řešením je komplexnější neuronová síť určená k detekci objektů. Obraz je nejprve segmentován na části, o kterých si síť myslí, že by mohly obsahovat nějaké objekty. Následně jsou tyto části klasifikovány a je rozhodnuto, zda-li se jedná o objekt a s jakou pravděpodobností. Výsledkem je potom množina detekcí, která je tvořena umístěním objektu, typem objektu a pravděpodobností mírou, která reprezentuje jak moc je si síť jistá, že se opravdu jedná o daný objekt. Typickým vstupem je libovolný snímek, jako je tomu vidět na obrázku 3.4. V našem případě bychom hledali detekci vajec s relativně vysokou pravděpodobností. Počet detekcí by reprezentoval počet vajec v hnizdě.

Ať už zvolíme jakýkoliv způsob implementace, pro zpracování obrazu předáme neuronové síti pole hodnot o velikosti 300x300x3 (snímek bude zmenšen na velikost 300x300 bodů a zůstane

⁷Supervised learning.

Obrázek 3.4: Program určený k detekci objektů v obrazu.

Zdroj: dokumentace softwarové knihovny TensorFlow [8].

barevný – každý bod obsahuje 3 barevné složky⁸), které reprezentuje náš snímek. Knihovna nám poté vrátí požadovaný výsledek⁹.

3.7 Volba technologií

V této kapitole vybereme konkrétní platformy, programovací jazyky a nástroje potřebné k implementaci praktické části této práce.

3.7.1 Platforma

Vzhledem k funkčním požadavkům je jednoznačnou volbou programovací jazyk Java. Volíme verzi Java 8 SE, která poskytuje všechny nástroje, které k doručení výsledku potřebujeme.

3.7.2 Neuronové sítě

Pro značné usnadnění tvorby neuronových sítí použijeme softwarovou knihovnu. Mezi tři nejznámější patří TensorFlow, OpenNN a FANN¹⁰. Z těchto tří knihoven pouze TensorFlow poskytuje Java API a už jen z tohoto důvodu je náš nejlepší kandidát.

TensorFlow má skvělou dokumentaci [9] s velkým množstvím kompletních návodů [10]. Poskytuje API k detekci objektů, kde je možné využít již předtrénované modely [8]. Pomocné

⁸RGB - red, green, blue. Každý bod obrázku obsahuje informaci o koncentraci červené, zelené a modré.

⁹V případě rozpoznávání obrazu, knihovna vrátí seznam pravděpodobností pro všechny známe typy. V případě detekce objektů, knihovna vrátí seznam, pozici a typ objektů.

¹⁰Fast Artificial Neural Network.

skripty určené k trénování neuronové sítě, uložení její struktury a ověření funkčnosti nainplementujeme v jazyce Python 3, jelikož je primárním jazykem pro práci s knihovnou TensorFlow.

3.7.3 Práce s daty

K vytrénování naší neuronové sítě je potřeba velké množství trénovacích dat. Trénovacími daty jsou myšleny snímky, ke kterým dodáme informace, jako například počet a umístění jednotlivých vajíček. Abychom si získávání a označování dat usnadnili, je potřeba několik nástrojů, které jsou detailně popsány v kapitole 4.

- Pro hromadné stažení dat použijeme nástroje `bash` a `wget`. Hromadně stažená data budou obsahovat i obsah, který pro nás není užitečný. Proto použijeme nástroj, který všechna neužitečná data smaže. Více v kapitole 4.1.
- Trénovací a testovací data vytvoříme pomocí nástrojů `LabelImg` a `Tagger`. Detailní informace obsahuje kapitola .

Abychom byli schopni nově vytvořená trénovací data použít k trénování neuronové sítě, musíme je převést do standardního formátu. V našem případě musíme z binárních dat snímků a textových XML souborů vytvořit tzv. `TFRecord` [11]. Každý způsob implementace vyžaduje mírně odlišný formát trénovacích dat. V kapitolách 5 a 6, které se popisují konkrétní implementace, diskutujeme i o přípravě trénovacích dat.

3.8 Shrnutí kapitoly

todo

V této kapitole se zaměříme na strukturu projektu Ptáci Online, problémy současného způsobu sbírání dat, rozbor funkčních a nefunkčních požadavků a výběr technologií. Na závěr budeme diskutovat dva různé způsoby řešení – jejich výhody a nevýhody.

Nástroje

4.1 Hromadné stažení dat

4.1.1 download.sh

4.1.2 Folder Trimmer

4.2 Příprava trénovacích a testovacích dat

4.2.1 Tagger

4.2.2 LabelImg

4.3 Zpracování trénovacích a testovacích dat

todo ve vysledku pujde do impelemtaci

Implementace detekování objektů

5.1 Příprava dat

5.2 Trénování neuronové sítě

5.3 Ověření funkčnosti

KAPITOLA **6**

Implementace rozpoznávání obrazu

6.1 Příprava dat

6.2 Trénování neuronové sítě

6.3 Ověření funkčnosti

Volba řešení

- 7.1 Srovnání implementací**
- 7.2 Exportování grafu**
- 7.3 Implementace Java knihovny**

Text

Ověření implementace

- 8.0.1 Metodika vývoje
- 8.0.2 Testování
- 8.0.3 Možnosti vylepšení

Text

Závěr

Literatura

- [1] Česká zemědělská univerzita v Praze, Fakulta životního prostředí: *O projektu ptáci online.* [online]. [cit. 2017-12-27]. Dostupné z: <http://www.ptacionline.cz/o-projektu/o-projektu>
- [2] Česká zemědělská univerzita v Praze, Fakulta životního prostředí: *Ptáci online v médiích.* [online]. [cit. 2017-12-27]. Dostupné z: <http://www.ptacionline.cz/o-projektu>
- [3] Oracle: *jar-The Java Archive Tool.* [online]. [cit. 2017-11-14]. Dostupné z: <https://docs.oracle.com/javase/7/docs/technotes/tools/windows/jar.html>
- [4] The Apache Software Foundation: *Maven* [online]. 2017. Dostupné z: <https://maven.apache.org/>
- [5] Ministerstvo životního prostředí: *Ptáci online: Sledujte záběry z „chytré ptačí budky“ na budově MŽP* [online]. [cit. 2017-11-18]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/news_160608_Ptaci_online
- [6] Šuma, P.: *Detekce počtu mláďat v ptačích hnizdech za pomoci nástrojů rozpoznání obrazu.* Bakalářská práce, České vysoké učení technické v Praze, Fakulta informačních technologií, 2017.
- [7] Google: *Image Recognition* [online]. [cit. 2017-11-17]. Dostupné z: https://www.tensorflow.org/tutorials/image_recognition
- [8] Google: *Tensorflow Object Detection API* [online]. [cit. 2017-11-17]. Dostupné z: https://github.com/tensorflow/models/tree/master/research/object_detection
- [9] Google: *Tensorflow API Documentation* [online]. [cit. 2017-11-17]. Dostupné z: https://www.tensorflow.org/api_docs/
- [10] Google: *Getting Started with TensorFlow* [online]. [cit. 2017-11-17]. Dostupné z: https://www.tensorflow.org/get_started/
- [11] Google: *TensorFlow: Importing Data* [online]. [cit. 2017-11-17]. Dostupné z: https://www.tensorflow.org/programmers_guide/datasets
- [12] Oracle: *Javadoc tool.* [online]. [cit. 2017-11-12]. Dostupné z: <http://www.oracle.com/technetwork/java/javase/documentation/index-jsp-135444.html>

LITERATURA

- [13] *TexDoclet [online]*. 2017. Dostupné z: <http://doclet.github.io/>

Seznam použitých zkratek

GUI Graphical user interface

XML Extensible markup language

HTML HyperText Markup Language

RAM Random-access memory

PDF Portable Document Format

NN Neural Network

CNN Convolutional Neural Network

RCNN Recursive Convolutional Neural Network

API Application Programming Interface

PNG Portable Network Graphics

JPEG Joint Photographic Experts Group

Dokumentace API knihovny

Příloha obsahuje dokumentaci API Java knihovny, která je výsledkem této práce. Dokumentace byla vygenerována ze zdrojových kódů nástroji Javadoc[12] a TexDoclet[13]. Kód je psán v anglickém jazyce, stejně jako jeho dokumentace. Proto je text i zde v angličtině.

B.1 Package org.cvut.havluja1.eggdetector

<i>Package Contents</i>	<i>Page</i>
Classes	
EggDetector	45
SequenceClassifier	49

B.1.1 Class EggDetector

B.1.1.1 Count the number of eggs in given images

The egg detector is a library that helps you count the number of eggs in a given folder. Egg detector works by using TeonsorFlow Object Detection API in the background. To learn more, see <https://www.tensorflow.com>.

Example usage:

```
1 EggDetector eggDetector = new EggDetector();
2 SequenceClassifier sequenceClassifier = eggDetector.evaluate(new File("image_dir"));
3 System.out.println("final count: " + sequenceClassifier.getFinalCount());
4 System.out.println("individual scores: " + sequenceClassifier.getIndividualCounts());
5 eggDetector.closeSession();
```

B. DOKUMENTACE API KNIHOVNY

B.1.1.2 Declaration

```
1 public class EggDetector  
2 extends java.lang.Object
```

B.1.1.3 Constructor summary

EggDetector()

Constructor loads the pre-trained frozen graph into memory.

B.1.1.4 Method summary

closeSession()

Closes the EggDetector session.

evaluate(File)

Runs egg detection on a given *dir*.

getMinimalConfidence()

Get the minimalConfidence setting for this instance.

isDebugMode()

Get this instance's debug mode setting.

setDebugMode(boolean)

Set this instance's debug mode setting.

setMinimalConfidence(float)

Set the minimalConfidence setting for this instance.

toString()

B.1.1.5 Constructors

- *EggDetector*

```
1 public EggDetector()
```

– Description

Constructor loads the pre-trained frozen graph into memory.

It also checks whether TensorFlow is supported on your platform.

B.1.1.6 Methods

- *closeSession*

```
1 public void closeSession() throws java.lang.IllegalStateException
```

- **Description**
Closes the EggDetector session. This instance of EggDetector will not be usable again.
- **Throws**
  - * `java.lang.IllegalStateException` – if the session has been closed already by calling `closeSession()`
- *evaluate*

```
1 public SequenceClassifier evaluate(java.io.File dir) throws  
    java.lang.IllegalArgumentException, java.lang.IllegalStateException
```

- **Description**
Runs egg detection on a given *dir*.
- **Parameters**
  - * `dir` – a directory containing .jpg or .png files for object detection
- **Returns** –
- **Throws**
  - * `java.lang.IllegalArgumentException` – if *dir* is not a directory or contains no images
  - * `java.lang.IllegalStateException` – if the session has been closed already by calling `closeSession()`
- *getMinimalConfidence*

```
1 public float getMinimalConfidence()
```

- **Description**
Get the *minimalConfidence* setting for this instance.
Minimal Confidence score is used as a confidence boundary during the process of object detection. An object that has been detected with a confidence score lower than *minimalConfidence* is ignored. An object that has been detected with a confidence score higher or equal than *minimalConfidence* is added to the final result list.
- **Returns** – This instance's *minimalConfidence* setting.

- *isDebugMode*

```
1 public boolean isDebugMode()
```

- **Description**
Get this instance's debug mode setting.
If debug mode is enabled (set to true), the library will open a `JFrame` for each processed image with detections graphically highlighted.

B. DOKUMENTACE API KNIHOVNY

- Returns – debug mode setting for this instance
- *setDebugMode*

```
1 public void setDebugMode(boolean debugMode) throws  
    java.lang.IllegalStateException
```

- Description

Set this instance's debug mode setting.
If debug mode is enabled (set to true), the library will open a `JFrame` for each processed image with detections graphically highlighted.
  - Parameters
    - * `debugMode` – turn the debug mode on or off
  - Throws
    - * `java.lang.IllegalStateException` – if the session has been closed already by calling `closeSession()`
- *setMinimalConfidence*

```
1 public void setMinimalConfidence(float minimalConfidence) throws  
    java.lang.IllegalStateException
```

- Description

Set the *minimalConfidence* setting for this instance.
Minimal Confidence score is used as a confidence boundary during the process of object detection. An object that has been detected with a confidence score lower than *minimalConfidence* is ignored. An object that has been detected with a confidence score higher or equal than *minimalConfidence* is added to the final result list.
  - Parameters
    - * `minimalConfidence` – *minimalConfidence* for this instance
  - Throws
    - * `java.lang.IllegalStateException` – if the session has been closed already by calling `closeSession()`
- *toString*

```
1 public java.lang.String toString()
```

B.1.2 Class SequenceClassifier

B.1.2.1 A class containing object detection results for a given directory

SequenceClassifier is a data class containing the results of object detection for a given directory. When constructed, object detection is performed on all images and results are stored in memory.

Example usage:

```
1 EggDetector eggDetector = new EggDetector();
2 SequenceClassifier sequenceClassifier = eggDetector.evaluate(new File("image_dir"));
3 System.out.println("final count: " + sequenceClassifier.getFinalCount());
4 System.out.println("individual scores: " + sequenceClassifier.getIndividualCounts());
5 eggDetector.closeSession();
```

B.1.2.2 Declaration

```
1 public class SequenceClassifier
2     extends java.lang.Object
```

B.1.2.3 Method summary

getFinalCount()

Get the final score for the entire directory.

getIndividualCounts()

Gets the individual egg count for every image provided.

B.1.2.4 Methods

- *getFinalCount*

```
1 public java.lang.Integer getFinalCount()
```

– Description

Get the final score for the entire directory.

The final score is calculated as follows:

- * individual scores of images are sorted and counted
- * the highest egg count is returned as a result if we detected this egg count in at least two different images
- * if no two images contain the same egg count, the highest detected egg count is returned
- * if no eggs are detected in any of the images, 0 is returned

– Returns – final egg count for this instance

- *getIndividualCounts*

```
1 public java.util.Map getIndividualCounts()
```

B. DOKUMENTACE API KNIHOVNY

- **Description**
Gets the individual egg count for every image provided.
- **Returns** – A map of individual scores. The key is the filename. The value is the egg count.

Použité programy

TexStudio psaní bakalářské práce v L^AT_EXa překlad do PDF

Notepad++ úprava textových souborů

gedit úprava textových souborů

IntelliJ IDEA Ultimate psaní implementace v jazyce Java

GIT verzování kódu

JDK8 komplikace, ladění a testování Java knihovny

Python 3 zpracování dat, trénování neuronových sítí

Tensorflow softwarová knihovna pro strojové učení

LabelImg označování trénovacích dat

javadoc generování dokumentace do HTML

TexDoclet generování dokumentace do L^AT_EX

wget hromadné stahování dat

bash pomocné skripty pro zautomatizování práce

Obsah přiloženého CD

readme.txt	stručný popis obsahu CD
bin	adresář se spustitelnou formou implementace
doc	adresář s dokumentací implementace
src	
impl	zdrojové kódy implementace
eggdetector	zdrojové kódy implementace knihovny
nn_training	zdrojové kódy pro trénování neuronové sítě
tools	zdrojové kódy pomocných nástrojů k tvorbě bakalářské práce
thesis	zdrojová forma práce ve formátu L ^A T _E X
text	text práce
thesis.pdf	text práce ve formátu PDF